

Jihočeský kraj

PODPORA
PŘESHRANIČNÍ
KONKURENCESCHOPNOSTI

Manažerské shrnutí

VÝCHOZÍ SITUACE:

Podobná odvětvová struktura ekonomiky na obou stranách hranic, avšak asymetrická výkonnost obou ekonomik s relativně nízkým počtem inovativních firem v Jihočeském kraji a jejich nízkou přidanou hodnotou.

Výhodná geografická poloha ve středu Evropy s relativně dobrým dopravním propojením s Bavorskem a Rakouskem (dálnice D3, IV. tranzitní železniční koridor).

Sociální problémy na obou stranách hranice, na české zejména stárnutí populace v periferních regionech, na německé straně rovněž stárnutí populace, a zvyšující se diference mezi velkými městy a příhraničními menšími městy a obcemi, na obou stranách a zejména na české „odliv mozků“.

Relativně dobré lokalizační faktory na české straně hranice, vč. kvalitní infrastruktury představující relativně příznivé podmínky pro zahraniční investice.

Přírodní atraktivita destinace Šumava/Bayerische Wald a Novohradské hory/Gratzener Bergland a kulturně-historické vazby na obou stranách příhraničí jako výchozí potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, který stále není dostatečně využit.

Současná podoba vztahů bez významnějších historických animozit, vysoká kvalita přeshraničního partnerství s dobrým kulturním napojením lokálních aktérů, avšak doprovázená absencí strategického směřování přeshraniční spolupráce způsobená mj. pouze formálními vztahy ve veřejném sektoru.

Nadále přítomné velmi silné socio-kulturní bariéry pro reálnou kooperaci firem, institucí i běžných lidí, zejména jazyková bariéra a celková neznalost sousedního území, vč. odlišnosti správních systémů a legislativy.

ROZHODUJÍCÍ PŘESHHRANIČNÍ TÉMATA A VAZBY

Přeshraniční trh práce je spíše asymetrický: jde zejména o jednostrannou vyjíždku obyvatel Jihočeského kraje do Bavorska a Rakouska. Lidé využívají výrazně vyšších mezd a dalších sociálních výhod (Kindergeld) a kombinují je s výhodami nižších životních nákladů na české straně hranice. Tím ovšem dochází využití potenciálu příhraničního prostoru. Mnozí kvalifikovaní pracovníci pracují v Bavorsku a Rakousku na nižších a méně kvalifikovaných pozicích. Převažují pendleři ve službách a profesích vyžadujících nižší kvalifikaci (hotely, restaurace, řemeslníci), v rámci vysoce kvalifikovaných zejména lékaři a zdravotnický personál.

V oblasti maloobchodu existují poměrně silné vazby, avšak v různém směru: Češi jezdí do Německa a Rakouska za vyšší kvalitou a nabídkou produktů a Němci do Čech výhradně za nižší cenou. Z Jihočeského kraje převažuje mobilita za nákupem potravin do středních měst v užším prostorovém rádiu od státní hranice. Z německé strany převažují cesty za nákup vybraných spotřebních artiklů (benzín, cigarety, alkohol), plus vybrané služby (např. kadeřnictví), a to co nejtěsněji ke státní hranici, jak je to možné. Bavorští zákazníci však také využívají české služby, vč. těch náročnějších (vizáže, stomatologie, asistovaná reprodukce, veterinární kliniky), a to i ve větší vzdálenosti od hranic.

Přeshraniční cestovní ruch je prostorově koncentrován do omezeného počtu lokalit. Hlavní proud bavorských a rakouských turistů se soustředí na turistické lokality (Český Krumlov, Hlubošovice, Hluboká nad Vltavou) a šumavské destinace (zejména Lipensko), čeští turisté navštěvují za hranicemi zejména volnočasové areály typu aquaparků a vzdálenějších lyžařských středisek. Cestovní ruch není realizován po celém území rovnoměrně, na některých místech na obou stranách hranic dochází k „overturismu“ (zejména Český Krumlov, částečně Šumava).

Přeshraniční vazby firem v Jihočeském kraji a za hranicemi v Německu a Rakousku jsou vcelku dobře rozvinuté. Nelze však hovořit o plně propojeném přeshraničním inovačním systému, existující vazby spočívají především v dodavatelsko-odběratelských vztazích. Existují v zásadě ad hoc vazby firem v dílčích odvětvích. Zároveň se v příhraničí realizují německé/rakouské investice, které jsou ovšem většinou v ne příliš vhodné struktuře: nejběžnější model česko-německé firemní spolupráce je zahraniční matka s relativně velkými pravomocemi a tuzemská dcera s převážně dodavatelským postavením.

Neformální institucionální vztahy fungují dlouhodobě a velmi dobře (spolky, hasiči, koncerty, festivaly). Vývoj je trvale pozitivní a nezávislý na politickém dění. Institucionální vztahy na úrovni veřejné správy jsou výrazně slabší než vztahy jednotlivých spolků. Nižší zájem se projevuje na české straně a má charakter spíše deklaratorní.

VIZE PRO BUDOUCÍ VZTAH

Česko-bavorský a česko-rakouský prostor navazuje a využívá společných historických souvislostí a překonává stávající absenci, formálnost či umělosti přeshraničních vztahů, s cílem posílení reálných občanských, ekonomických a institucionálních interakcí přes státní hranici. Existující asymetrie v oblasti ekonomické a sociální jsou využity jako potenciál pro výhodnou kooperaci, komplementaritu, mezisektorovou a meziodvětvovou interakci.

Smyslem česko-bavorského **partnerství** je provázaná **silná ekonomika**, která vytváří přidanou hodnotu na obou stranách hranice a pozitiva se projevují i na trzích práce v Plzeňském kraji. Česko-bavorské partnerství jako kontinuální proces – „Setkáváme se, poznáváme se, chápeme se, spolupracujeme“, který je založen na kvalitě **lidského** a **institucionálního kapitálu**, na **kulturně vyzrálé společnosti** a je podpořen **kvalitní přeshraniční infrastrukturou**.

DOPORUČENÁ TÉMATA K REALIZACI

Od mobility pracovníků k mobilitě zakázek (podpora vstupu českých firem na německý/rakouský trh – marketing, PR, daňové a právní poradenství apod.).

Navázání kontaktů mezi českými a bavorskými/rakouskými organizacemi za účelem zajištění dostupnosti strategických informací o cílových trzích - podpora exportu, podpora obchodního zastoupení v zahraničí, distribuční kanály.

Optimalizace struktury destinací cestovního ruchu, zkvalitnění a trvalá údržba turistické a doprovodné infrastruktury (cyklopointy, ošetřovny, využívání smart prvků apod.).

Posílení středního a vyššího odborného školství, zajištění kvalitního pedagogického personálu, zavedení vzdělávacích programů částečně vyučovaných v němčině.

Zvýšení reálného dosahu marketingu českých destinací v Bavorsku/Rakousku a bavorských/rakouských destinací v Česku, posílení marketingových aktivit zaměřených na návštěvníky z nejbližšího zahraničí, snaha o opakované turistické cesty vytvářející hlubší vztah Němců k destinacím v Česku, a naopak.

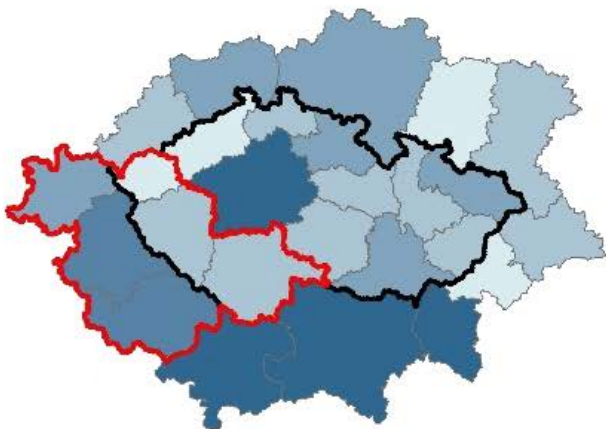
Podpora akcí neformálního vzdělávání, setkávání a komunikace se skutečným přeshraničním impaktem (tj. nikoliv uměle díky dostupným projektům).

Nástroje na podporu podnikání, výzkumu a vývoje, kulturních a kreativních odvětví a přenosu know-how i v přeshraniční dimenzi (např. asistenční, inovační a kreativní vouchery, centra sdílených služeb/coworkingová centra atd.).

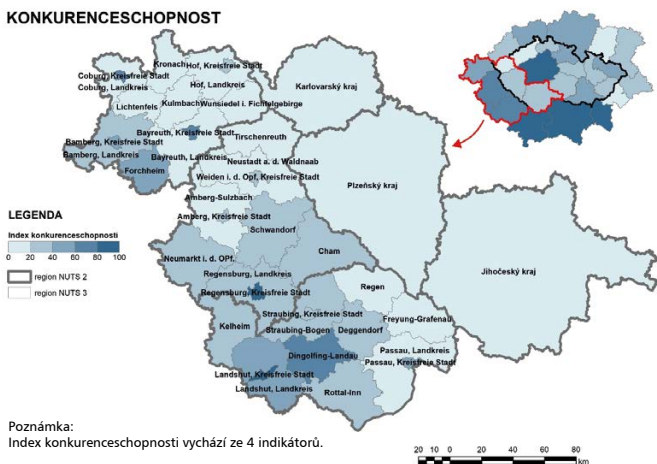
Rozvoj společenské odpovědnosti bavorských a rakouských investorů, posílení managementu a rozhodovacích pravomocí a výzkumných aktivit v místních pobočkách německých firem, prohloubení spolupráce managementů firem s místní a krajskou samosprávou.

Propojení individuálních aktérů, nastartování důvěry, potenciál pro pozdější spolupráci, např. využití výzkumného prostředí v ČR pro ad hoc zakázky a expertízy.

KONKURENCESCHOPNOST

Poznámka:

Index konkurenceschopnosti vychází ze 4 indikátorů.

- HDP na obyvatele v paritě kupního standardu,
- produktivita práce z přidané hodnoty zpracovatelského průmyslu (hrubá přidaná hodnota na zaměstnance),
- podíl znalostních odvětví (NACE: J-K+M-N) na zaměstnanosti,
- hrubá míra přirozeného přírůstu.

Indikátory nejsou vážené.

Hodnoty jsou přepočítány na škálu 0 (nejhorší) až 100 (nejlepší).

Kontaktní osoba za řešitele projektu:

doc. RNDr. **Jaroslav KOUTSKÝ**, Ph.D.

tel.: +420 475 284 711

e-mail: jaroslav.koutsky@ujep.cz

Materiál vznikl v rámci projektu Analýza přeshraniční konkurenceschopnosti krajů ČR (TITSMMR821). Tento projekt je financován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci programu BETA2.

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM

